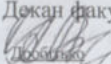

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ҐРУНТОЗНАВСТВА ТА АГРОХІМІЇ

ПОГОДЖЕНО

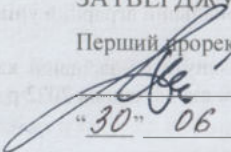
Докає факультету агротехнологій

 Антоєна ДРОБІТЬКО

" 30 " 06 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

 Дмитро БАБЕНКО

" 30 " 06 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Державна експертиза земельних рішень

освітньо-професійна програма

«Геодезія та землеустрій»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти 1-го року

(очної) денної форми навчання

на 2022-2023 навчальний рік

Ступінь вищої освіти **Магістр**

Галузь знань **19 Архітектура та будівництво**

Спеціальність **193 Геодезія та землеустрій**

Мова викладання **українська**

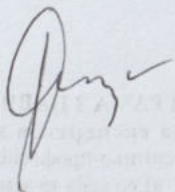
Миколаїв
2022

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 22.02.2022 р. (протокол № 7).

Розробник програми: к. с.-г. наук, доцент Олег ПИСЬМЕННИЙ, Миколаївський національний аграрний університет.

Програма розглянута на засіданні кафедри ґрунтознавства та агрохімії МНАУ протокол №10 від 14 червня 2022 року.

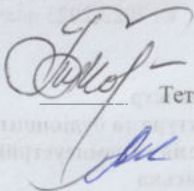
Завідувач кафедри
д-р с.-г. наук, професор

Сергій ЧОРНИЙ

Схвалено науково-методичною комісією факультету агротехнологій МНАУ протокол №10 від 16 червня 2022 року.

Голова науково-методичної комісії
канд. с.-г. наук, доцент

Тетяна МАНУШКІНА

Шокало Олександр

Анотація

Державна експертиза земельних рішень – одна з дисциплін для підготовки спеціалістів у сфері геодезії та землеустрою. Вивчення землевпорядної експертизи дає змогу майбутнім фахівцям не лише накопичувати суму необхідних знань, а й використовувати їх як інформаційне базудля ефективного виконання роботи у галузі розробки землевпорядної документації та контролю над її якістю для ведення землеустрою та державного земельного кадастру, виконання нормативної та експертної оцінок земельних ділянок в умовах розвитку ринку землі.

Метою дисципліни «Державна експертиза землевпорядних рішень» є володіння методами проведення державної експертизи, що дозволить:

- організувати комплексну оцінку об'єктів землевпорядної документації;
- перевірити відповідність проектної землевпорядної документації вимогам земельного законодавства;
- підвищити якість розробки землевпорядної документації;
- впровадити передові методи проектування та досягнення науково-технічного прогресу;
- регулювання плати за землю;
- підвищити науково-технічний та професійний рівень виконавців державної експертизи землевпорядної документації

Завдання дисципліни є формування знань та володіння нормативно-правовими актами стосовно відповідного вивчення, аналізу та оцінки землевпорядної документації щодо відповідності вимогам законодавства, встановленим стандартам, нормам, правилам, а також підготовка обґрунтованих висновків для об'єктів державної експертизи.

Annotation

State examination of land decisions is one of the disciplines for training specialists in the field of geodesy and land management. The study of land management expertise enables future specialists not only to accumulate the amount of necessary knowledge, but also to use it as an information base for effective performance of work in the field of development of land management documentation and control over its quality for managing land management and the state land cadastre, performing normative and expert assessments of land plots in conditions of development land market.

The purpose of the discipline "State examination of land management decisions" is to master the methods of conducting state examination, which will allow:

- organize a comprehensive assessment of objects of land management documentation;
- check compliance of the project land management documentation with the requirements of land legislation;
- improve the quality of development of land management documentation;
- implement advanced design methods and achieve scientific and technical progress;
- regulation of the land fee;
- to raise the scientific, technical and professional level of state experts of land management documentation

The task of the discipline is the formation of knowledge and mastery of normative legal acts regarding the appropriate study, analysis and assessment of land management documentation regarding compliance with the requirements of legislation, established standards, norms, rules, as well as the preparation of substantiated conclusions for objects of state expertise..

2. Опис навчальної дисципліни

Державна експертиза земельних рішень

Галузь знань **19 Архітектура та будівництво**

Спеціальність **193 Геодезія та землеустрій**

Ступінь вищої освіти **Магістр**

Обов'язкова (вибіркова) компонента **Вибіркова**

Семестр **2**

Кількість кредитів **ECTS 3,0**

Кількість модулів **1**

Кількість змістовних модулів **2**

Загальна кількість годин **90**

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції **32 / 1,1 кредитів ECTS**

Практичні заняття – **32 год. / 1,1 кредитів ECTS**

Самостійна робота – **26 год. / 0,8 кредитів ECTS**

Форма підсумкового контрольного заходу – **залік**

Короткий опис:

У процесі вивчення дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні технології, а саме цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів: комп'ютерні презентації, тестові програми, система дистанційної освіти Moodle, технології Jitsi, вбудовані в курс на платформі Moodle, Zoom, Google Meet та інші.

Робоча програма щорічно оновлюється з урахуванням пропозицій стейкхолдерів та результатів опитування здобувачів вищої освіти, і випускників ОПІ 193 «Геодезія та землеустрій».

Передбачені неформальні освітні заходи.

1. Індивідуальні завдання.
2. Участь у вебінарах, семінарах та круглих столах з загальної тематики.
3. Участь у відкритих лекціях, які проводять поза межами освітнього процесу.

Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів. Оцінка їхніх результатів відбувається за наявності документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво, скріншот, програма, запрошення тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажання здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень МНАУ.

Передбачені інформальні заходи освіти. Здобувачі вищої освіти у ході життєвого досвіду мають застосовувати здобуті знання, наприклад, вирішувати практичні питання шляхом використання набутих знань. І навпаки, здобувачі використовують життєві приклади для трансформації їх в освітній процес.

Можливості набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти. Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.279.01-00.2020 із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання з використання наступних засобів:

Система Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=3887>) лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та індивідуальної роботи, завдання для самостійної роботи);

1. Платформи онлайн-занять Zoom, Google Meet – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;

2. Електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/>);

3. Аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямами їх виконання тощо;

4. Спілкування через електронну пошту (ovpismeny@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок;

5. Залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;

6. Індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;

7. Можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

Мовна підготовка. Дисципліна викладається українською мовою. До кожної теми наведено ключові слова англійською мовою. Здобувачі мають можливість брати участь у вебінарах та наукових заходах англійською мовою.

Форми навчання. Денна (дистанційна, змішана – за наказом ректора, наприклад, у зв'язку із дотриманням карантинних заходів). Освітній процес реалізується у таких формах: навчальні заняття (лекційні заняття, практичні заняття, консультації), індивідуальні завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

Методи навчання. Проблемно-орієнтоване навчання, студентоцентроване навчання, змішане навчання в системі Moodle університету, самонавчання, навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, мультимедійних лекцій, інтерактивних лекцій, практичних занять із використанням ситуаційних завдань, кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають професійні навички та soft-skills. Також передбачена самостійна робота з можливістю консультацій з викладачем, e-learning за окремими освітніми компонентами, індивідуальні заняття, групова робота над інноваційними проектами.

У процесі навчання всі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів **академічної доброчесності** – сукупності етичних принципів та визначених правил провадження освітньої та наукової діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників такої діяльності та мають на меті забезпечувати довіру до результатів навчання та наукової діяльності, з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті та інших документів.

Усі академічні тексти (освітні та наукові) здобувачів вищої освіти обов'язково перевіряються щодо їх відповідності принципам академічної доброчесності, у т. ч. за допомогою програми Unicheck.

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни – «Державна експертиза землепорядних рішень» є володіння методами проведення державної експертизи, що дозволить:

- організувати комплексну оцінку об'єктів землепорядної документації;
- перевірити відповідність проектно-землепорядної документації вимогам земельного законодавства;
- підвищити якість розробки землепорядної документації;
- впровадити передові методи проектування та досягнення науково-технічного прогресу;
- регулювання плати за землю;
- підвищити науково-технічний та професійний рівень виконавців державної експертизи землепорядної документації.

Завдання курсу: є формування знань та володіння нормативно-правовими актами стосовно відповідного вивчення, аналізу та оцінки землепорядної документації щодо відповідності вимогам законодавства, встановленим стандартам, нормам, правилам, а також підготовка обґрунтованих висновків для об'єктів державної експертизи.

В результаті вивчення даного курсу здобувач повинен *знати:*

- наукові основи та методи землепорядного проектування
- види землепорядної документації відповідно до земельного законодавства;
- методичку та порядок здійснення грошової оцінки земельних ділянок та іншої нерухомості;
- земельне та природо-водоохоронне законодавство;
- порядок і організацію землепорядних проектно-вишукувальних робіт;
- способи і прийоми створення планово-картографічної основи для складання різних видів проектів землеустрою;
- склад і зміст проектно-технічної та фінансово-кошторисної землепорядної документації;

вміти:

- виконувати весь комплекс робіт щодо проектування еколого-ландшафтного землеустрою на усіх його стадіях;
- виконувати роботи щодо юридичного оформлення документів на право володіння і користування землею;
- працювати з основною та додатковою нормативно-правовою базою при проектуванні даних об'єктів і проведенні їх експертизи

Предметом навчальної дисципліни є вивчення є відповідність землепорядної документації вимогам законодавства, встановленим стандартам, нормам і правилам, а також підготовка обґрунтованих висновків для прийняття рішень щодо об'єктів експертизи.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні

спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою або у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних знань та методів геодезичних, фотограмметричних, геоінформаційних, картографічних технологій і систем та кадастру і оцінки нерухомості.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність навчатися, сприймати набуті знання у сфері геодезії, фотограмметрії, землеустрою, картографії та геоінформатики та інтегрувати їх з уже наявними.

ЗК4. Здатність планувати та керувати часом.

ЗК6. Здатність здійснювати пошук та критично аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК9. Здатність до застосування знань на практиці.

ЗК10. Мати дослідницькі навички.

ЗК12. Здатність працювати як індивідуально, так і в команді.

ЗК14. Потенціал до подальшого навчання.

ЗК15. Відповідальність за якість виконуваної роботи.

Спеціальні компетентності (СК).

СК2. Знання основних нормативно-правових актів та довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів в професійній діяльності;

СК4. Знання спеціалізованого програмного забезпечення і ГІС систем та базові вміння програмувати для вирішення прикладних професійних задач;

СК8. Здатність використовувати та впроваджувати нові технології, брати участь у модернізації та реконструкції обладнання, пристроїв, систем та комплексів, зокрема з метою підвищення їх ефективності та точності;

СК9. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, що впливають на формування технічних рішень;

СК10. Здатність застосовувати професійно-профільовані знання й практичні навички для розв'язання типових задач спеціальності, а також вибору технічних засобів для їх виконання;

СК13. Уміння досліджувати проблему та визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами сталого розвитку та впливу на навколишнє середовище;

СК14. Уміння аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення;

СК15. Використання відповідної термінології та форм вираження у професійній діяльності.

Результати навчання.

ЗРН 2. Знати теоретичні основи геодезії, вищої та інженерної геодезії, топографічного і тематичного картографування, складання та оновлення карт, дистанційного зондування Землі та фотограмметрії, землеустрою, оцінювання нерухомості і земельного кадастру;

ЗРН 3. Знати нормативно-правові засади забезпечення питань раціонального використання, охорони, обліку та оцінки земель на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях, процедур державної реєстрації земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та обмежень у їх використанні;

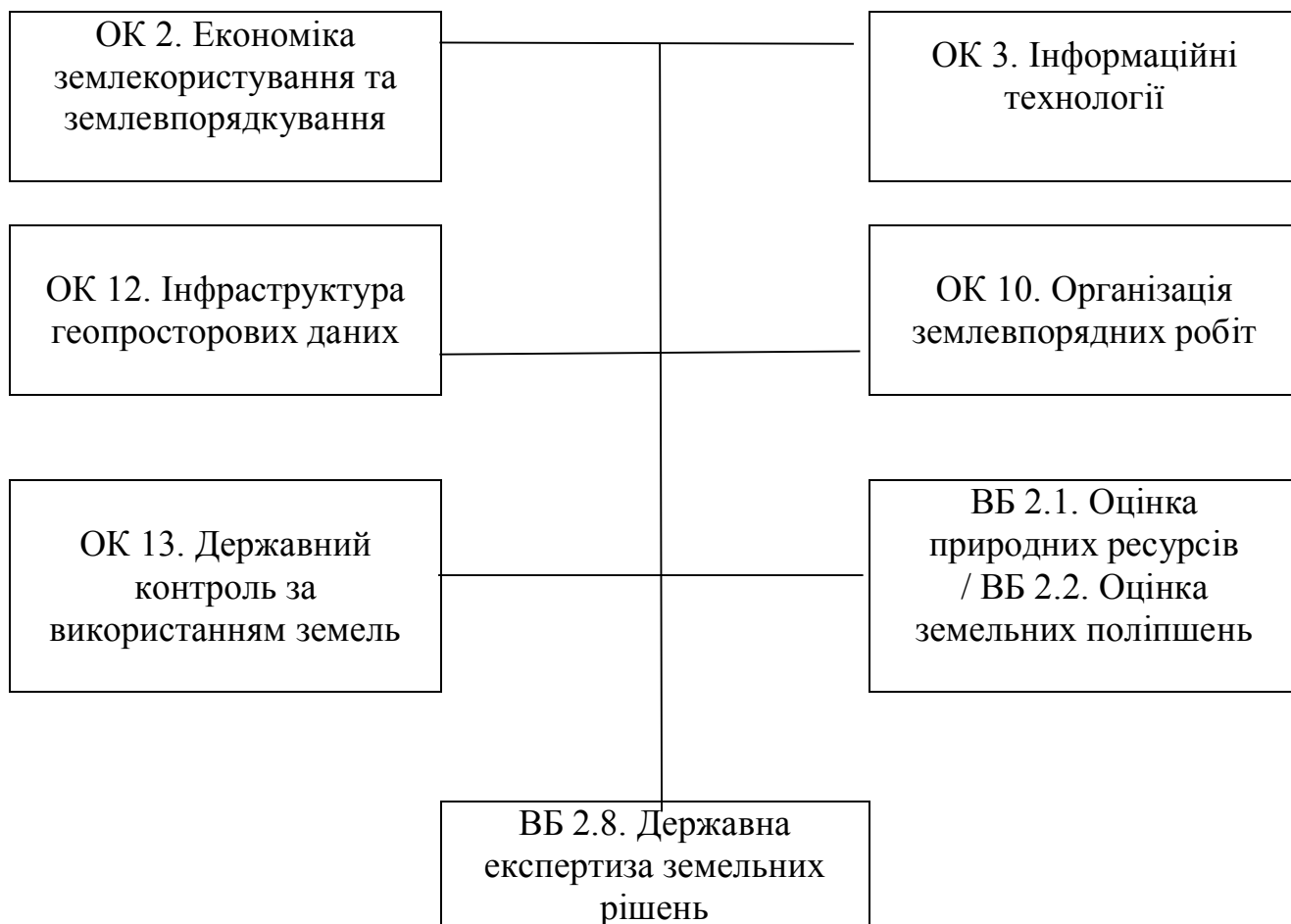
ЗРН 5. Використовувати методи збирання інформації в галузі геодезії і землеустрою, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого проектного або виробничого завдання;

ЗРН 7. Використовувати методи і технології землевпорядного проектування, землеустрою, планування використання та охорони земель, кадастрових знімів та ведення державного земельного кадастру;

ЗРН 8. Розробляти проектну і технічну документацію із землеустрою, Державного земельного кадастру, та оцінки земель, складати карти і готувати кадастрові дані із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем і цифрової фотограмметрії;

ЗРН 13. Формування суджень, донесення інформації, ідеї, проблеми, рішення, власного досвіду та аргументації.

4. Передумови для вивчення дисципліни

5. Місце дисципліни у структурі навчальних дисциплін

ОК 2. Економіка землекористування та землевпорядкування
ОК 12. Інфраструктура геопросторових даних
ОК 13. Державний контроль за використанням земель

ВБ 2.8. Державна експертиза земельних рішень

ОК 9. Геодезичний і дистанційний моніторинг
ВБ 2.9. Інженерно-технологічна регламентація охорони земель
ВБ 2.10. Моніторинг та охорона земель
ВБ 2.11. Топографо-геодезичне і картографічне забезпечення землеустрою
ВБ 2.12. Природоресурсне картографування

6. Структурно-логічна схема навчальної дисципліни

Змістовий модуль		Теми		Обсяги годин					
№	назва	№	назва	ЛЗ	ПР	ЛР	СР	К	Разом
1	Правові основи проведення державної експертизи землевпорядної документації	1	Вступ. Наукова і науково технічна експертиза	4	4	–	2	–	10
		2	Здійснення державної експертизи землевпорядної документації	4	4	–	2	–	10
		3	Методологія і практика ведення державної землевпорядної експертизи основної технічної документації..	4	4	–	4	–	12
		4	Склад і зміст землевпорядної документації із Оцінки земель	4	4	–	4	–	12
Всього за змістовий модуль				16	16	–	12	–	44
2	Порядок проведення державної експертизи землевпорядної документації	5	Повноваження та компетенція у сфері землевпорядної експертизи	4	4	–	4	–	12
		6	Державна екологічна експертиза.	4	4	–	2	–	10
		7	Процедура проведення державної експертизи землевпорядної документації.	4	4	–	4	–	12
		8	Висновок державної експертизи землевпорядної документації	4	4	–	4	–	12
Всього за змістовий модуль				16	16	–	14	–	46
Всього годин по навчальній дисципліні				32	32	–	26	–	90

7. Зміст навчальної дисципліни

7.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістового модуля	Кількість годин і кредитів		
	год.	кредитів	%
ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЗЕМЛЕВПОРЯДНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	44	1,5	50,0
ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЗЕМЛЕВПОРЯДНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	46	1,5	50,0
Всього	90	3,0	100,0

7.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістового модуля	Кількість годин	Термін виконання
ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЗЕМЛЕВПОРЯДНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	44	Відповідно до розкладу занять та графіку освітнього процесу
ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЗЕМЛЕВПОРЯДНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	46	
Всього	90	x

7.3. Перелік та короткий зміст лекцій

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

Правові основи проведення державної експертизи землепорядкової документації – 30 год. (1,0 кредитів ECTS)

Лекція 1. Вступ. Наукова і науково-технічна експертиза.

1. Мета і види державних експертиз. 2. Експертні методи прийняття рішень. 3. Поняття, завдання і принципи наукової і науково-технічної експертизи. 4. Суб'єкти і об'єкти наукової і науково-технічної експертизи. 5. Форми і види наукової і науково-технічної експертизи

Ключові слова: завдання, оцінка земель, методологія, закономірності, земельно-оціночні роботи.

Key words: tasks, land evaluation, methodology, laws, land evaluation works.

Лекція 2. Здійснення державної експертизи землепорядкової документації.

1. Загальні положення. 2. Головні завдання державної землепорядкової експертизи. 3. Розмежування компетенції органів державної землепорядкової експертизи. 4. Порядок здійснення державної землепорядкової експертизи. 5. Висновки державної землепорядкової експертизи

Ключові слова: оціночні роботи, районування, території, сільськогосподарське районування.

Key words: valuation works, zoning, territories, agricultural zoning.

Лекція 3. Методологія і практика ведення державної землепорядкової експертизи основної технічної документації. (Частина 1)

1. Методологічні та методичні основи експертизи проектів землепорядкування для АПК. 2. Технічна документація з оформлення права користування земельною ділянкою для експлуатації та обслуговування адміністративно-виробничих і господарських будівель

Ключові слова: бонітування, ґрунти, критерії бонітування, оцінка, еталон.

Key words: boniting, soils, boniting criteria, estimation, standard.

Лекція 4. Методологія і практика ведення державної землепорядкової експертизи основної технічної документації. (Частина 2)

1. Технічна документація з оформлення відкритому акціонерному товариству права оренди земельної ділянки для експлуатації та обслуговування торговельного центру та складської будівлі.

2. Звіт про експертну грошову оцінку земельної ділянки несільськогосподарського призначення приватного підприємця.

3. Матеріали попереднього погодження місця розташування земельної ділянки для реконструкції автозаправної станції.

Ключові слова: діагностичні ознаки, розміщення посівів, обробка даних, властивості, шкала.

Key words: diagnostic signs, placement of crops, processing of data, properties, scale.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

Порядок проведення державної експертизи землевпорядної документації – 60 год. (2,0 кредитів ECTS)

Лекція 5. Державна екологічна експертиза. (Частина 1)

1. Мета, завдання та основні принципи екологічної експертизи.
2. Об'єкти і суб'єкти екологічної експертизи.
3. Форми екологічної експертизи.
4. Розмежування компетенції еколога-експертних органів.

Ключові слова: завдання, економічна оцінка, земля, використання, ресурси.

Keywords: task, economic evaluation, land, use, resources.

Лекція 6. Державна екологічна експертиза. (Частина 2)

1. Статус експерта екологічної експертизи.
2. Порядок проведення державної екологічної експертизи.
3. Висновки державної екологічної експертизи.
4. Відповідальність за порушення законодавства щодо екологічної експертизи.

Ключові слова: загальна, часткова, економічна оцінка, земля, показники.

Key words: general, partial, economic evaluation, land, indicators.

Лекція 7. Грошова оцінка земель. Загальні положення грошової оцінки земель. Історія становлення грошової оцінки. Світовий досвід грошової оцінки земель. Розвиток грошової оцінки земель в Україні. Нормативно-правова база грошової оцінки земель.

Ключові слова: грошова оцінка, земля, світовий досвід, розвиток, правова база.

Key words: monetary evaluation, land, world experience, development, legal base.

Лекція 8. Нормативна грошова оцінка земель. Інформаційна база грошової оцінки земель. Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення. Грошова оцінка земель населених пунктів. Грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення.

Ключові слова: інформаційна база, грошова оцінка, земля, населений пункт, сільськогосподарське призначення.

Key words: information base, monetary valuation, land, settlement, agricultural purpose.

Лекція 9. Експертиза містобудівної документації. Державна експертиза та оцінка запасу корисних копалин.

1. Основні завдання експертизи містобудівної документації.
2. Організація проведення експертизи містобудівної документації.
3. Висновки за результатами експертизи містобудівної документації

Ключові слова: документація, експертиза, грошова оцінка, рентний дохід, земельна ділянка.

Key words: documentation, examination, monetary assessment, rental income, land plot..

7.4. Перелік та план практичних занять

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

Правові основи проведення державної експертизи землепоряднової документації – 30 год. (1,0 кредитів ECTS)

Практична робота 1. Мета державних експертиз проектної і технічної документації. – 2 год.

Земельний кодекс України та Закон України —Про землеустрій\про державну землепорядну експертизу. (Частина 1)

Практична робота 2. Мета державних експертиз проектної і технічної документації. – 2 год.

Земельний кодекс України та Закон України —Про землеустрій\про державну землепорядну експертизу. (Частина 2)

Практична робота 3. Науково-технічна експертиза. – 2 год.

Закон України —Про наукову і науково-технічну експертизу\.(Частина 1)

Практична робота 4. Науково-технічна експертиза. – 2 год.

Закон України —Про наукову і науково-технічну експертизу\.(Частина 2)

Практична робота 5. Головні завдання державної землепорядної експертизи. – 4 год.

Методика проведення державної експертизи землепорядної документації. (Частина 1-2)

Практична робота 6. Порядок здійснення державної землепорядної експертизи. . – 4 год. (Частина 1-2)

Колоквіум, тестування, перевірка самостійних завдань

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

Порядок проведення державної експертизи землепорядної документації – 60 год. (2,0 кредитів ECTS)

Практична робота 7. Державна екологічна експертиза. Закон України — Про екологічну експертизу. – 4 год. (Частина 1-2)

Практична робота 8. Технічна документація з оформлення права користування земельною ділянкою для реконструкції, обслуговування та експлуатації автозаправної станції. – 2 год.

Практична робота 9. Технічна документація до проектів відведення для будівництва та обслуговування індивідуального житлового будинку і господарських будівель – 4 год. (Частина 1-2)

Практична робота 10. Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення – 2 год.

Практична робота 11. Експертиза містобудівної документації. Закон України — Про основи містобудування – 4 год. (Частина 1-2)

Практична робота 12. Грошова оцінка окремої земельної ділянки сільськогосподарського призначення – 4 год.

Колоквіум, тестування, перевірка самостійних завдань

7.5 Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

Таблиця 5

№	Тема для самостійної роботи (рефератів)	Кількість годин	Форма контролю і перевірки	Кількість балів
Змістовний модуль 1. Правові основи проведення державної експертизи землевпорядної документації				
1.	Вступ. Наукова і науково-технічна експертиза.	3	Усне опитування	1-1
2.	Здійснення державної експертизи землевпорядної документації.	3	Усне опитування	1-1
3.	Методологія і практика ведення державної землевпорядної експертизи основної технічної документації.	3	Усне опитування	1-1
Змістовний модуль 2. Порядок проведення державної експертизи землевпорядної документації				
4.	Державна екологічна експертиза.	3	Усне опитування	2-1
5.	Експертиза містобудівної документації	3	Усне опитування	1-1
6.	Державна експертиза та оцінка запасу корисних копалин.	3	Усне опитування	1-1
7.	Комплексна державна експертиза інвестиційних програм і проектів будівництва.	4	Усне опитування	1-1
8.	Державний контроль і нагляд за веденням робіт по геологічному вивчення надр, їх використанням та охороною.	4	Усне опитування	2-1
		26	×	10-8

Тему реферату студент вибирає самостійно із запропонованих в переліку або спільно із викладачем формує індивідуальну, відповідно до програми даного курсу.

Після ознайомлення з змістом вибраної теми реферату, студенту слід ознайомитися з довідковою, науково-методичною, спеціальною і додатковою літературою, яка необхідна для написання роботи. Перед її написанням студент повинен обов'язково продумати і скласти чіткий план його викладення, який при необхідності, можна уточнити у викладача. Важливо зрозуміти, що чим чіткіший план роботи, чим логічніше він складений, тим легше авторові викласти свої думки, зробити обґрунтовані висновки. В свою чергу, план реферату (або

курсової роботи) є відображенням її структури, під якою розуміється чіткий порядок її побудови, взаємозв'язок з окремими частинами.

Структура роботи, як правило, включає титульний аркуш; план роботи; вступ (де викладається актуальність і основні положення вибраної теми, ступінь її розробленості, об'єктів і предмет аналізу, мета і завдання, новизна, теоретична і практична значимість); основна частина (де розглядається питання змісту, структури, форм методів теорії і практики ведення галузевих кадастрів); яка включає 3-5 питань: висновки (де формується висновки і рекомендації по даній темі); список використаної літератури.

Робота виконується студентом самостійно, вона повинна бути написана зрозумілою мовою і технічно правильно оформлена. Робота формується лише у віддрукованому вигляді. На правій стороні сторінки повинні бути залишені поля, а сторінки повинні бути пронумеровані. Приведені в тексті цитати або інші дані із матеріальних джерел повинні бути точними, їх необхідно давати в лапках з обов'язковим посиланням і вказанням в низу сторінки джерела (автора, назва роботи, видавництво, рік видання і номера сторінки).

Робота рецензується викладачем і оцінюється ним. При одержанні негативної оцінки робота разом з рецензією віддається студенту на доопрацювання із врахуванням зауважень, а потім надається для повторної перевірки разом з рецензією.

7.6 Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Питання для поточного контролю знань

Колоквіум 1. Правові основи проведення державної експертизи землевпорядної документації

1. Повноваження державних та інших органів у сфері здійснення контролю за використанням та охороною земель в т.ч. землевпорядної експертизи.
2. Земельно-правові документи щодо забезпечення проведення землевпорядної експертизи в Україні.
3. Акт перевірки дотримання вимог земельного законодавства: зміст, порядок складання, вручення (надсилання).
4. Припис щодо припинення виявленого порушення земельного законодавств: зміст, порядок складання, видачі і реєстрації.
5. Планові перевірки щодо додержання вимог земельного законодавства: підстави, порядок проведення, складання земельно-правових документів.
6. Позапланові перевірки щодо додержання вимог земельного законодавства: підстави, порядок проведення, складання земельно-правових документів.
7. Планові перевірки щодо додержання вимог земельного законодавства: підстави, порядок проведення, складання земельно-правових документів.
8. Оформлення державними інспекторами з контролю за використанням та охороною земель Держземінспекції та її територіальних органів матеріалів про адміністративні правопорушення а також відповідності законодавству землевпорядної документації.
9. Поняття та суб'єктно-об'єктний склад державної експертизи землевпорядної документації.
- 10.Форми і види державної експертизи землевпорядної документації.

Колоквіум 2. Порядок проведення державної експертизи землевпорядної документації

1. Земельно-правові документи що забезпечують процедури (стадії) проведення державної експертизи землевпорядної документації.
2. Підготовча стадія проведення державної експертизи: приймання та перевірка складу землевпорядної документації.
3. Основна стадія проведення державної експертизи.
4. Заключна стадія державної експертизи. Висновок державної експертизи землевпорядної документації: Зміст , порядок складання.
5. Обов'язкова державна експертиза: об'єкти та порядок проведення.

6. Вибіркова державна експертиза: об'єкти та порядок проведення.
7. Склад земельно-кадастрової документації (кадастрові карти та плани (графічні і цифрові), схеми, графіки, текстові та інші матеріали).
8. Форми висновку землевпорядної експертизи.
9. Загальний порядок землевпорядної експертизи на регіональному рівні.
10. Загальний порядок землевпорядної експертизи на місцевому рівні.

Питання для підсумкового контролю знань

Питання для проведення заліку

1. Види державних експертиз.
2. Мета і види державних експертиз проектної і технічної документації.
3. Експертні методи прийняття рішень.
4. Інтуїція експерта та основні вимоги до нього при проведенні експертизи.
5. Основні завдання державної експертизи земельпорядної документації.
6. Суб'єкти та об'єкти державної експертизи земельпорядної документації.
7. Регулювання у сфері державної експертизи земельпорядної документації.
8. Повноваження центрального органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів у сфері державної експертизи.
9. Обов'язки замовників та розробників державної експертизи земельпорядної документації.
10. Правопорушення у сфері державної експертизи земельпорядної документації.
11. Відповідальність за порушення законодавства у сфері ДЗЕ.
12. Відповідальність за порушення земельного законодавства.
13. Склад виконавців державної експертизи земельпорядної документації.
14. Процедура (стадії) проведення державної експертизи земельпорядної документації.
15. Термін проведення державної експертизи земельпорядної документації.
16. Строки проведення державної експертизи земельпорядної документації.
17. Які вимоги виносяться для основних документів і матеріалів, доданих до об'єкта державної експертизи?
18. Які строки проведення державної експертизи?
19. В які терміни подається звітність про підсумки проведення державної експертизи земельпорядної документації?
20. Звітність з питань проведення державної експертизи земельпорядної документації.
21. Завдання наукової та науково-технічної експертизи.
22. Принципи наукової та науково-технічної експертизи. 80
23. Форми наукової та науково-технічної експертизи.
24. Права та обов'язки замовників та експертів наукової та науковотехнічної експертизи.
25. Які права та обов'язки у замовника та експерта, їх зміст?
26. Хто може бути суб'єктом наукової та науково-технічної експертизи?
27. Хто може бути організаторами наукової та науково-технічної експертизи?
28. Зміст висновка державної наукової і науково-технічної експертизи?

29. Мета екологічної експертизи.
30. Основні завдання екологічної експертизи.
31. Форми екологічної експертизи.
32. Граничні строки проведення екологічної експертизи.
33. Висновки екологічної експертизи.
34. Етапи проведення екологічної експертизи.
35. Яка мета екологічної експертизи?
36. Які основні завдання екологічної експертизи?
37. Що є об'єктами екологічної експертизи?
38. Хто може бути суб'єктами екологічної експертизи?
39. Назвіть форми екологічної експертизи та їх зміст?
40. Які органи здійснюють екологічну експертизу земельпорядної документації?
41. Повноваження органів, що здійснюють екологічну експертизу земельпорядної документації?
42. Хто може бути експертом екологічної експертизи?
43. Які права експерта екологічної експертизи?
44. Які обов'язки експерта екологічної експертизи?
45. Які права та обов'язки замовників екологічної експертизи?
46. Яка процедура проведення екологічної експертизи?
47. Хто здійснює фінансування екологічної експертизи?
48. У яких випадках проводиться державна екологічна експертиза?
49. У які строки проводиться екологічна експертиза?
50. У яких випадках висновки державної, екологічної експертизи можуть бути визнані недійсними?
51. Основні завдання експертизи містобудівної документації.
52. Порядок проведення експертизи містобудівної документації.
53. Замовники експертизи проектів будівництва.
54. Строки проведення експертизи проектів будівництва. 81
55. Види державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин.
56. Експертні висновки державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин.
57. Повторна державна експертиза та оцінка запасів родовищ корисних копалин.
58. Який орган проводить державну експертизу та оцінку запасів корисних копалин?
59. Які принципи проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин?
60. Як проводиться державна експертиза та оцінка запасів корисних копалин?

8. Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

Оцінювання результатів навчання проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.258.01-00.2018 та Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.270.01-00.2020.

Підсумкове оцінювання результатів навчання в університеті здійснюється за єдиною 100-бальною шкалою. Оцінка здобувача вищої освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних та загальних компетентностей до запланованих результатів навчання (у відсотках).

Підсумкова оцінка з освітнього компоненту «Галузеві кадастри», підсумковою формою контролю за яким встановлено екзамен, визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання під час семестру (оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються) та оцінки, отриманої під час екзамену.

Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітнього компоненту складає 60 відсотків від максимально можливої кількості балів. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до підсумкового оцінювання, якщо під час семестру він: не досяг мінімального порогового рівня оцінки тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю; якщо під час семестру він набрав кількість балів, недостатню для отримання позитивної оцінки навіть у випадку досягнення ним на підсумковому контролі максимально можливого результату.

Оцінювання результатів навчання під час семестру включає оцінювання знань здобувача під час практичних занять, індивідуальної роботи, самостійної роботи і неформальної освіти. Оцінювання знань здобувача під час практичних занять відбувається за такими критеріями: своєчасність та правильність виконання завдань практичної роботи; повнота і правильність відповіді під час усного опитування та інших передбачених форм контролю. Під час оцінювання індивідуальної роботи здобувача враховується її вид, актуальність, правильність виконання. Під час оцінювання робіт, які винесено на обов'язкове самостійне виконання, враховується своєчасність та правильність виконання самостійної роботи та розуміння змісту завдання і його вирішення. Під час оцінювання результатів неформальної освіти здобувача враховується відповідність напряму та змісту тематики дисципліни, актуальність, документальне підтвердження участі у заході.

Зміст лекційного матеріалу, словник основних термінів, методичні рекомендації для практичних робіт та самостійної роботи здобувачів, індивідуальні завдання, критерії та форми оцінювання, напрями наукової роботи розміщено на сторінці дисципліни у Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua>). Основними deadline залежно від виду роботи є: наступне практичне заняття, підсумковий контрольний захід зі змістового модулю, атестація.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

Вид контролю знань здобувачів вищої освіти	Модулі (в балах)		Всього балів
	1	2	
Виконання практичних робіт	15-6	25-16	40-22
Опитування	5-4	5-4	10-8
Виконання завдань самостійної роботи	5-4	5-4	10-8
Колоквіум, тестування	15-6	25-16	40-22
Написання тез доповідей, участь у конференції			(10-5)
Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження			(5-3)
Разом по модулям	40-20	60-40	100-60

Підсумкова оцінка здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що закінчується заліком, визначається за умови наявності у нього позитивних оцінок з усіх її модулів (залікових кредитів). При цьому до залікової книжки виставляється «зараховано», якщо кількість балів 60 і більше (із можливих 100 засвоєння змістових модулів протягом семестру). Присутність здобувача вищої освіти на заліку не обов'язкова.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
64 – 74	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Здобувачі вищої освіти, що хворіли і мають відповідні довідки медичних установ або були відсутні з інших поважних причин і не могли брати участь у контрольних заходах, проходять контроль під час спеціально встановлених додаткових занять за узгодженням з викладачами за графіком, що розроблює деканат факультету.

Якщо здобувач вищої освіти на заліку отримує незадовільну оцінку, то він має право на одне перескладання викладачеві, друге перескладання приймає комісія, створена за вказівкою декана факультету. Якщо здобувач вищої освіти студент отримує незадовільну оцінку під час складання комісії, його відраховують з університету.

За будь-якої форми здобуття освіти оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти є ідентичним.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Лабораторія ґрунтознавства кафедри ґрунтознавства та агрохімії, комп'ютерний клас.

Навчальний корпус № 1, вул. Генерала Карпенка, 73

Спеціальне технічне обладнання:

Ноутбук Asus VivoBook 17 – 1 шт.

Мультимедійне обладнання у комплекті: проектор EPSON EB-W05 H843B, екран Walfix, Wi-Fi.

Комп'ютери з процесором AMD Ryzen332200/8192Gb – 10 шт.

Прикладне програмне забезпечення:

Геодезична інформаційна система GIS 6

AutoCAD 2020

Office Prol Plus 2013 with SP1

Операційна система Windows 10 Pro – 10 од.

Google Chrome

Доступ до мережі Internet

Відкриті бази даних – UNECE Statistical Database, FAO Statistical Database, International Monetary Fund, Scopus, Clarivate, EndNote, Publons, Copernio та ін.

10. Перелік рекомендованих літературних джерел та законодавчо-нормативних актів

1. Ступень Р. М. Державна земельпорядна експертиза : методичні рекомендації / Р. М. Ступень, А. М. Бурчєня, О. Р. Баран. – Львів : ЛДАУ, 2015. – 80 с.
2. Лоїк Г. К. Державна експертиза об'єктів територіального планування: проекти і технічна документація : навчальний посібник / Г. К. Лоїк, І. Г. Тарасюк. – Львів : ЛДАУ, 2004. – 144 с.
3. Домбровська О. А. Державна експертиза земельпорядної документації : навчальний посібник / О. А. Домбровська. – Харків, 2014. – 300 с.
4. Довідник із землеустрою / За ред. Л.Я. Новаковського. – 4-те вид., перероб. і доп. – Київ: Аграрна наука, 2015. – 482 с.
5. Аграрне право України: Підр. / В.М. Єрмоленко, О.В. Гафурова, М.В. Гребенюк та ін.; За заг. ред. В.М. Єрмоленка. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 608 с.

Закони України

1. Закон України „Про державну експертизу земельпорядної документації №1808-IV від 17.06.2004. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1808-15>
2. Про затвердження Методики проведення державної експертизи земельпорядної документації. – Наказ Днржкомзему № 391 від 03.12.2004. [Електронний ресурс].-Режим доступу :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1618-04>
3. Про затвердження Порядку реєстрації об'єктів державної експертизи

землевпорядної документації та типової форми її висновку. ПКМ 974 від 12.07.2006. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974-2006-%D0%BF/ed20171231/sp:head>

4. Закон України «Про держаний контроль за використанням та охороною земель» від 19 червня 2003 р. № 963-ІУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15>

5. Закон України «Про порядок виділення в натурі (па місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)» від 5 червня 2003 р. 899-ІV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/899-15>

6. Земельний кодекс України № 2768-ІІІ від 25.10.2001. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

7. Закон України «Про землеустрій» №858 від 22.05.2003. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15>

8. Закон України "Про наукову і науково-технічну експертизу", від 10.02.1995 р., № 51795-ВР. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>

9. Закон України " Про оцінку впливу на довкілля" від 23.05.2017 р., № 2059-VIII [Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059>

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon4.rada.gov.ua> – інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів, розробка інформаційного центру Верховної Ради України

2. <http://www.kmu.gov.ua/> – інформаційно-пошукова система Кабінету Міністрів України.

3. <http://land.gov.ua/> – офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.

4. <https://mepr.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

5. <http://www.dzk.gov.ua/> – офіційний сайт ДП «Центр Державного земельного кадастру».

6. <http://www.myland.org.ua> – земельно-правовий аналітичний ресурс «Моя земля», ІРЦ «Реформування земельних відносин в Україні».

7. <http://zsu.org.ua> – офіційний сайт Земельної спілки України.

8. <http://zem.ua> – земельний портал України.

ДОДАТОК

до робочої програми 2022-2023 н.р. навчальної дисципліни
ДЕРЖАВНА ЕКСПЕРТИЗА ЗЕМЕЛЬНИХ РІШЕНЬ

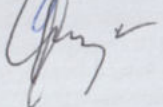
№	Зміст змін	Підстави	Примітки
1	Передбачено неформальні та інформальні освітні заходи	Проблемно-орієнтоване студентоцетроване навчання відповідно до ОПП	–
2	Передбачено можливість набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти	Результати опитування здобувачів	–

Розробник програми:
кандидат с.-г. наук, доцент

Олег ПИШЬМЕННИЙ

Завідувач кафедри:
д-р с.-г. наук, професор

Сергій ЧОРНИЙ